

Gemeente
Amsterdam

VGA Verzekeringen

Productvoorwaarden Aansprakelijkheidsverzekering voor Gemeenten

(VGA Algemene WA LAG14)

Inhoudsopgave

Rubriek 1 Algemeen

Artikel 1	Begripsomschrijvingen
Artikel 2	Omvang van deze verzekering
Artikel 3	Verzekeringsgebied
Artikel 4	Uitsluitingen en insluitingen
Artikel 5	Premie
Artikel 6	Schade
Artikel 7	Wijziging van het risico
Artikel 8	Begin en einde van deze verzekering
Artikel 9	Terrorismerisico

Rubriek 2 Personen- en zaakschade

Artikel 10	Omvang van de dekking
Artikel 11	Aanvullende uitsluitingen en insluitingen

Rubriek 3 Schade aan ondergeschikten

Artikel 12	Omvang van de dekking
Artikel 13	Aanvullende uitsluiting

Rubriek 4 Vermogensschade

Artikel 14	Omvang van de dekking
Artikel 15	Vergoeding Proceskosten Schadebesluit
Artikel 16	Aanvullende uitsluitingen en insluitingen

Rubriek 5 Milieuaansprakelijkheid (plotselinge aantasting)

Artikel 17	Omvang van de dekking
Artikel 18	Aanvullende uitsluitingen en insluitingen

Productvoorwaarden Aansprakelijkheidsverzekering voor Gemeenten

Rubriek 1 Algemeen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

1.1 Verzekerde

- a. verzekeringnemer;
- b. de gemeentelijke bestuursorganen en bestuurders (burgemeester, wethouders en raadsleden) handelende als zodanig;
- c. de gemeentelijke commissies en hun leden handelende als zodanig;
- d. de ondergeschikten - waaronder begrepen stagiaires, uitzendkrachten, ZZP'ers en vrijwilligers – van de verzekerde met betrekking tot werkzaamheden die zij voor verzekerde in diens verzekerde hoedanigheid verrichten;
- e. de ambtenaren van de burgerlijke stand handelende als zodanig;
- f. de gemeentelijke diensten, bedrijven, scholen, instellingen en organiserende comités die geen rechtspersoonlijkheid bezitten;
- g. de in het polisblad uitdrukkelijk als meeverzekerde aangeduide natuurlijke en rechtspersonen;
- h. personeelsverenigingen en hun bestuursleden handelende als zodanig;
- i. onderwijs:
 - onderwijzers en overig personeel van gemeentelijke scholen;
 - (leden van) oudercommissies, schoolraden, medezeggenschapsraden en dergelijke;
 - degenen die werkzaamheden verrichten in het kader van de zogenaamde ouderparticipatie en overblijfgeling; alles voor zover de aansprakelijkheid voortvloeit uit de betreffende werkzaamheden;
- j. de verkeersbrigadiers alsmede ouders en voogden van minderjarige verkeersbrigadiers indien en voor zover zij aansprakelijk zijn voor de werkzaamheden van de verkeersbrigadiers;
- k. dienstverlening:
 - alle natuurlijke personen die werkzaamheden verrichten ten dienste van de verzekerden als onder f vermeld;
 - personen door verzekerde aangesteld om dienst te doen in stembureaus;
 - door verzekerde aangestelde enquêteurs;
 - leden van de (vrijwillige) brandweer;
 - personen die ten behoeve van de gemeente werkzaam zijn in het kader van de Wet Rampenplannen; alles voor zover de aansprakelijkheid voortvloeit uit de betreffende werkzaamheden;
- l. bewindvoerder in dienst van de verzekeringnemer die in het kader van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen zijn werkzaamheden verricht;
- m. medici:
 - (para)medici alsmede hun assistenten in verband met het verrichten van werkzaamheden in opdracht en/ of ten behoeve van de verzekerde, alsmede verband houdend met hulpverlening bij ongevallen en dergelijke (EHBO-risico).

- n. advocaten in loondienst van verzekeringnemer met betrekking tot de werkzaamheden die ze voor een verzekerde binnen de grenzen van de verzekerde hoedanigheid verrichten.

1.2 Aanspraak

Een aanspraak is uitsluitend een al dan niet terecht tegen de verzekerde schriftelijk ingestelde vordering, waarbij degene die haar instelt uitdrukkelijk aanspraak maakt op vergoeding van schade.

Aanspraken, al dan niet tegen meer verzekerden ingesteld, die voortvloeien uit of verband houden met dezelfde oorzaak worden als één aanspraak beschouwd en worden geacht bij de maatschappij te zijn aangemeld ten tijde dat de eerste aanspraak is aangemeld.

1.3 Omstandigheid

Een omstandigheid is een (rechts)feit, waarvan in redelijkheid kan worden aangenomen dat deze zal leiden tot een aanspraak als bedoeld in artikel 1.2 van deze Productvoorwaarden.

1.4 Aansprakelijkheid

Onder aansprakelijkheid wordt verstaan Aansprakelijkheid wegens onrechtmatige daad en/of wegens toerekenbare tekortkoming in de nakoming van een verbintenis.

1.5 Handelen of nalaten

Een handelen of nalaten waaruit een aanspraak voortvloeit.

Met een handelen of nalaten wordt gelijkgesteld een schade-voorval dat uitsluitend vanwege een aan verzekerde toebehorende hoedanigheid krachtens de wet of de in het verkeer geldende opvattingen voor rekening van verzekerde komt.

1.6 Fout

Onder een fout wordt uitsluitend verstaan:

1.6.1 een onrechtmatig besluit, als nader gedefinieerd in artikel 1.7.1 en 1.7.2 en 1.7.3 van deze Productvoorwaarden;

1.6.2 een onrechtmatige daad door een feitelijk handelen of nalaten van een verzekerde.

1.7 Besluit

1.7.1 Een besluit als bedoeld in de Algemene Wet Bestuursrecht (hierna te noemen Awb) waartegen bezwaar en/of beroep in de zin van de Awb kan of kon worden gemaakt.

1.7.2 Onder besluit wordt tevens verstaan een voorbereidingsbesluit of een besluit tot weigering van het nemen van een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 3.7 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro).

1.7.3 Onder besluit wordt tevens verstaan een besluit strekkende tot weigering van de vaststelling van een (herzien) bestemmingsplan.

1.8 Schade

1.8.1 Schade aan personen

Letsel of aantasting van de gezondheid van derden al dan niet de dood ten gevolge hebbend en de daarmee rechtstreeks verband houdende gevolgen.

Onder schade aan personen wordt niet verstaan de door (potentiële) benadeelden gemaakte kosten van maatregelen tot voorkoming van schade als bedoeld in artikel 6:96 Burgerlijk Wetboek (hierna te noemen BW) en vergelijkbare wettelijke bepalingen, daaronder begrepen de daaruit voortvloeiende schade.

1.8.2 Schade aan zaken

Beschadiging, vernietiging, vermissing of verontreiniging van zaken van derden en de daarmee rechtstreeks verband houdende gevolgen.

Onder schade aan zaken wordt niet verstaan door (potentiële) benadeelden gemaakte kosten van maatregelen tot voorkoming van schade als bedoeld in artikel 6:96 BW en vergelijkbare wettelijke bepalingen, daaronder begrepen de daaruit voortvloeiende schade

1.8.3 Vermogensschade

Financiële schade, anders dan schade aan personen en schade aan zaken.

1.9 Derden

Iedereen met uitzondering van de aansprakelijk gestelde verzekerde.

1.10 Verzekeringsjaar

Een periode van 12 maanden vanaf de premievervaldatum en elke aansluitende periode van gelijke duur.

Indien de periode vanaf de ingangsdatum van deze verzekering tot de premievervaldatum of vanaf de premievervaldatum tot de beëindigingsdatum korter is dan 12 maanden, wordt een dergelijke periode ook als een verzekeringsjaar beschouwd.

Bij een geldigheidsduur korter dan 12 maanden is het verzekeringsjaar gelijk aan de geldigheidsduur.

1.11 Contractstermijn

De termijn waarvoor deze verzekering is aangegaan.

1.12 Geldigheidsduur

De periode vanaf de ingangsdatum van deze verzekering tot het einde van deze verzekering.

1.13 Milieuaantasting

De uitstoot, lozing, doorsijpeling, loslating of ontsnapping van enige vloeibare, vaste of gasvormige stof, voor zover die een prikkelende of een besmetting of bederf veroorzakende of een verontreinigende werking heeft in of op de bodem, de lucht, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang).

1.14 Bereddingskosten

In het belang van de maatschappij gemaakte kosten verbonden aan maatregelen die tijdens de geldigheidsduur van deze verzekering door of vanwege een verzekerde worden getroffen en redelijkerwijs geboden zijn om het onmiddellijk dreigend gevaar van schade af te wenden, waarvoor - indien gevallen - een verzekerde aansprakelijk zou zijn en deze verzekering dekking biedt, of om die schade te beperken.

1.15 Atoomkernreactie

Iedere kernreactie waarbij energie vrijkomt, zoals kernfusie, kernsplijting, kunstmatige en natuurlijke radioactiviteit.

1.16 Kerninstallatie

Een kerninstallatie in de zin van de Wet Aansprakelijkheid Kernongevallen (Staatsblad 1979-225), alsmede een kerninstallatie aan boord van een schip.

1.17 Molest

- a. **Gewapend conflict:** elk geval waarin staten of andere georganiseerde partijen elkaar, of de een de ander, met militaire machtsmiddelen, bestrijden. Het gewapend optreden van militaire eenheden onder de verantwoordelijkheid van internationale organisaties zoals de Verenigde Naties, de Noord Atlantische Verdragsorganisatie of de West-Europese Unie wordt ook hieronder verstaan;
- b. **Burgeroorlog:** een min of meer georganiseerde gewelddadige strijd tussen inwoners van eenzelfde staat, waarbij een belangrijk deel van de inwoners van die staat betrokken is;
- c. **Opstand:** georganiseerd gewelddadig verzet binnen een staat, gericht tegen het openbaar gezag;
- d. **Binnenlandse onlusten:** min of meer georganiseerde gewelddadige handelingen, op verschillende plaatsen zich voordoend binnen een staat;
- e. **Oproer:** een min of meer georganiseerde plaatselijke gewelddadige beweging gericht tegen het openbaar gezag;
- f. **Muiterij:** een min of meer georganiseerde gewelddadige beweging van leden van enige gewapende macht, gericht tegen het gezag waaronder zij gesteld zijn.

Dit zijn de zes in artikel 64 lid 2 van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 genoemde vormen van molest.

1.18 Mediation

Mediation is bemiddeling om een geschil in onderling buiten rechte op te lossen.

Artikel 2 Omvang van deze verzekering

2.1 Algemeen

Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde volgens de bepalingen in de Rubrieken van deze Productvoorwaarden, die alleen van toepassing zijn indien de desbetreffende Rubriek volgens het polisblad is meeverzekerd.

Deze Productvoorwaarden vormen een geheel met de hierbij behorende Algemene Voorwaarden.

2.2 Verzekerd bedrag

2.2.1 De maatschappij vergoedt voor alle verzekerden tezamen per aanspraak en per verzekeringsjaar:

- a. de schade inclusief de wettelijke rente;
- b. de door verzekerde met vooraf door de maatschappij verleende toestemming of op verlangen van de maatschappij gemaakte expertisekosten en kosten van verweer tegen gedekte aanspraken, alsmede de daarmee verband houdende kosten, zoals die van rechtskundige bijstand en proceskosten, mits het verweer onder leiding van de maatschappij is gevoerd;
- c. de kosten van de met toestemming van of op verlangen van de maatschappij gemaakte kosten van mediation en andere wijzen van geschilbeslechting;
- d. de kosten van de op verlangen van de maatschappij verleende rechtsbijstand in een tegen verzekerde aanhangig gemaakt strafproces;
- e. de bereddingskosten zoals omschreven in artikel 1.14 van deze Productvoorwaarden; gezamenlijk tot ten hoogste de in het Polisblad genoemde verzekerde bedragen.

Het eigen risico is niet van toepassing op de kosten genoemd in b, c en d.

2.2.2 Indien de hiervoor genoemde kosten betrekking hebben op aanspraken die het verzekerd bedrag overtreffen en/ of op aanspraken die mede verband houden met niet verzekerde of uitgesloten risico's of schade, dan is de maatschappij slechts gehouden tot vergoeding van deze kosten in dezelfde verhouding als die waarin de door de maatschappij verschuldigde schadevergoeding staat tot het totale bedrag van de door verzekerde te betalen schadevergoeding.

2.2.3 Met betrekking tot het maximum verzekerd bedrag per verzekeringsjaar, zoals in het polisblad is vermeld, geldt dat de datum van de eerste schriftelijke melding bij de maatschappij van de aanspraak die daartoe leidt, bepalend is voor het verzekeringsjaar waaraan de betreffende aanspraak wordt toegerekend.

2.2.4 Indien de aansprakelijkheid van de verzekerde onder meer dan één van de in het polisblad van toepassing verklaarde Rubrieken mocht zijn verzekerd, zullen de verzekerde bedragen van de onderscheiden Rubrieken niet cumuleren doch zal het hoogste van de in aanmerking komende verzekerde bedragen gelden.

2.2.5 De dekking geldt voor alle verzekerden tezamen tot ten hoogste de in het polisblad voor de betreffende categorie van schade vermelde bedragen per aanspraak.

2.3 Voorrisico

Aanspraken die voortvloeien uit of verband houden met schade die is veroorzaakt vóór de ingangsdatum van deze verzekering, zijn niet verzekerd, tenzij anders vermeld op het polisblad.

2.4 Uitloop

Indien de verzekering wordt beëindigd, behoudt verzekeringnemer gedurende drie maanden na de beëindigingsdatum het

recht aanspraken die tijdens de looptijd van de verzekering tegen verzekerde zijn ingesteld dan wel omstandigheden die zich tijdens de looptijd van de verzekering hebben voorgedaan te melden onder deze verzekering.

Dergelijke meldingen zullen als dan geacht worden te hebben plaatsgevonden tijdens de looptijd van de verzekering.

2.5 Melding van omstandigheden

2.5.1 Indien verzekeringnemer melding maakt van een omstandigheid zoals bedoeld in dit artikel, dient tevens te worden aangegeven waaruit is afgeleid dat een (al dan niet terechte) aanspraak zou kunnen worden ingesteld.

2.5.2 De melding van een omstandigheid gaat ten minste vergezeld van informatie omtrent de gebeurtenis(sen) die tot schade heeft (hebben) geleid, de potentiële claimant(en) en beschikbare informatie over de hoogte van het schadebedrag.

2.5.3 Indien verzekeringnemer tijdens de looptijd van de verzekering met inachtneming van dit artikel een omstandigheid meldt die na beëindiging van de verzekering tot een aanspraak leidt, zal de melding van de omstandigheid als melding van de aanspraak worden beschouwd.

2.5.4 Niet verzekerd is een aanspraak die het gevolg is van, verband houdt met of voortvloeit uit een overeenkomstig dit artikel gemelde omstandigheid, indien deze aanspraak tegen verzekerde is ingesteld of bij de maatschappij is gemeld, nadat een periode van 3 jaar na beëindiging van de verzekering is verstreken.

Artikel 3 Verzekeringsgebied

Het verzekeringsgebied is de gehele wereld met uitzondering van de USA en/of Canada. Het handelen of nalaten en de daaruit voortvloeiende schade dient te hebben plaatsgevonden binnen het verzekeringsgebied. Niet verzekerd zijn aanspraken, gebaseerd op het recht van de USA en/of Canada.

Artikel 4 Uitsluitingen en insluitingen

4.1 Aansprakelijkheidsverhogende bedingen

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade voortvloeiende uit een boete-, schadevergoedings-, garantie- of vrijwaringsbeding of ander beding van soortgelijke strekking, behalve indien aansprakelijkheid ook zou hebben bestaan zonder het beding.

4.2 Atoomkernreactie

4.2.1 Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade veroorzaakt door, optredende bij of voortvloeiende uit atoomkernreactie, onverschillig hoe deze reactie is ontstaan.

4.2.2 Wel verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade veroorzaakt door radioactieve nucliden, die zich buiten een kerninstallatie bevinden en gebruikt worden of

bestemd zijn om gebruikt te worden voor industriële, commerciële, landbouwkundige medische, wetenschappelijke, onderwijskundige doeleinden of niet-militaire beveiligingsdoeleinden, mits er een door de bevoegde overheid afgegeven vergunning (voor zover vereist) van kracht is voor vervaardiging, gebruik, opslag en het zich ontdoen van radioactieve stoffen.

4.2.3 Voor zover krachtens enige wet of enig verdrag een derde voor De geleden schade aansprakelijk is, is het gestelde in artikel 4.2.2 van deze Productvoorwaarden niet van toepassing.

4.3 Eigen zaken

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade aan zaken van de verzekeringnemer en van andere in het polisblad met name als verzekerde genoemde natuurlijke en rechtspersonen.

4.4 Molest

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade veroorzaakt door molest.

4.5 Motorrijtuigen/(lucht)vaartuigen

4.5.1 Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade in verband met het houden, (laten) gebruiken of besturen van motorrijtuigen, vaartuigen en luchtvaartuigen.

4.5.2 Wel verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor:

- a. **Aanhangwagens:** schade veroorzaakt met of door een aanhang wagen die na van een motorrijtuig te zijn losgemaakt of losgeraakt, buiten het verkeer tot stilstand is gekomen;
- b. **Laden/lossen:** schade veroorzaakt met of door zaken die worden geladen op of worden gelost van een motorrijtuig;
- c. **Lading:** schade veroorzaakt met of door zaken terwijl deze zich bevinden op of vallen van, dan wel nadat deze zijn gevallen van een motorrijtuig, met uitzondering van aansprakelijkheid voor gevaarlijke stoffen, zoals bedoeld in afdeling I van titel 14 van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek;
- d. **Gebruik motorrijtuigen door ondergeschikten (Non-owners liability):** schade aan derden veroorzaakt door ondergeschikten van een verzekerde als bedoeld in artikel 1.1, sub a en b, indien de schade is ontstaan door een fout in het gebruik van het motorvoertuig door de ondergeschikte ten tijde van de uitoefening van zijn functie. Deze bepaling geldt uitsluitend voor de aansprakelijkheid als werkgever en indien verzekerde geen eigenaar of houder is van het motorvoertuig.
- e. **Werkmaterieel (geen eigendom of duurzaam gebruik):** schade veroorzaakt met of door gemotoriseerd werkmaterieel indien en voor zover de oorzaak van de schade niet is gelegen in de wijze van bediening van het werkmaterieel zelf of in bepaalde (ondeugdelijke) eigenschappen van het werkmaterieel. Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde die eigenaar of duurzaam gebruiker (bijvoorbeeld uit hoofde van huurkoop of leasing) van het werkmaterieel is;
- f. **Niet-kentekenplichtige motorrijtuigen:** schade veroorzaakt met of door niet-kentekenplichtige motorrijtuigen, waaronder niet begrepen bromfietsen, scooters of soortgelijke voertuigen. Indien ten tijde en ter plaatse van het veroorzaken van de schade een verplichting geldt tot het verzekeren van

de aansprakelijkheid voor niet- kentekenplichtige motorrijtuigen overeenkomstig de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen (WAM) of een analoge wet, dan is slechts verzekerd het meerdere boven het bedrag dat verzekerd is of verzekerd had dienen te zijn;

- g. **Laad- en losmateriaal opgebouwd:** schade veroorzaakt met of door op motorrijtuigen gemonteerd laad- en losmateriaal tijdens laad- en loswerkzaamheden;
- h. **Passagiersrisico:** schade veroorzaakt door verzekerde als passagier van een motorrijtuig, vaartuig of luchtvaartuig, met terzijdestelling van het bepaalde in artikel 4.7 van deze Productvoorwaarden;
- i. **Vaartuigen:**
 - schade aan personen veroorzaakt met of door vaartuigen;
 - schade aan zaken met of door niet-gemotoriseerde vaartuigen dan wel vaartuigen voortbewogen door een eigen voortstuwing van niet meer dan 4 PK (Kw 2,94) met inachtneming van artikel 4.7 van deze Productvoorwaarden.

4.6 Geleverde zaak/verrichte dienst

4.6.1 Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade aan en waardevermindering van geleverde, opgeleverde, afgeleverde of behandelde zaken alsmede voor schade of kosten ontstaan wegens:

- a. vervanging, verbetering of herstel van door of onder verantwoordelijkheid van de verzekerde geleverde, opgeleverde, afgeleverde of behandelde zaken;
- b. het geheel of gedeeltelijk opnieuw verrichten van door of onder verantwoordelijkheid van de verzekerde uitgevoerde werkzaamheden;
- c. het niet of niet naar behoren kunnen gebruiken van door of onder verantwoordelijkheid van de verzekerde geleverde, opgeleverde, afgeleverde of behandelde zaken;
- d. geleverde of opgeleverde al dan niet bouwrijpe grond; ongeacht door wie de schade is geleden of de kosten zijn gemaakt, behoudens het bepaalde in artikel 4.7.2 sub d van deze Productvoorwaarden.

4.6.2 Wordt schade toegebracht door zaken die door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde zijn geleverd, opgeleverd of afgeleverd, aan andere door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde geleverde, opgeleverde of afgeleverde zaken, dan is het bepaalde in artikel 4.6.1 sub a van deze Productvoorwaarden slechts van toepassing op die zaken waarin de oorzaak van de schade is gelegen.

Het bepaalde in artikel 4.6.1 sub a is daarentegen onverkort van toepassing indien beide categorieën zaken tot een en dezelfde transactie behoren.

4.7 Opzicht

4.7.1 Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade aan zaken die een verzekerde of iemand namens hem ten vervoer, in huur, pacht, bruikleen, bewaarneming of om welke andere reden dan ook onder zich heeft of heeft gehad.

4.7.2 Wel verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor:

- a. **Zaken ter bewerking:** schade aan zaken die aan een verzekerde ter bewerking zijn toevertrouwd. Niet verzekerd is schade aan die (delen van) zaken die tijdens het veroorzaken van de schade daadwerkelijk in bewerking zijn of zijn geweest;
- b. **Brandregres:** schade aan zaken die een verzekerde anders dan in huur, pacht, bruikleen of bewaarneming onder zich had, indien en voor zover terzake daarvan door een brandverzekeraar schade is vergoed;
- c. **Zaken van ondergeschikten:** schade aan zaken (uitgezonderd motorrijtuigen) van ondergeschikten waarvoor de verzekerde als werkgeversaansprakelijk is;
- d. **Toevoegen van producten:** schade aan zaken die door een derde aan verzekerde ter bewerking zijn toevertrouwd en waaraan na levering, oplevering of aflevering door verzekerde zich schade openbaart tengevolge van ondeugdelijkheid van enige zaak die verzekerde aan de desbetreffende zaak heeft toegevoegd;
- e. **Laden/lossen:** schade veroorzaakt aan vaar- en voertuigen gedurende de tijd dat zij ter lading of lossing aanwezig zijn op de terreinen van verzekerde of daar waar verzekerde werkzaamheden verricht;
- f. **Tentoonstellingen/beurzen:** schade aan gehuurde of ter beschikking gestelde ruimte verband houdende met deelname aan tentoonstellingen of beurzen met uitzondering van schade die inherent is aan het gebruik.

4.8 Genetische schade

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor genetische schade.

4.9 Handhaving middels herstelsancties

4.9.1 Bestuursdwang

De aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met de tenuitvoerlegging van een besluit waarbij een last onder bestuursdwang is opgelegd is alleen verzekerd indien:

- a. het besluit ten uitvoer wordt gelegd nadat de termijn voor bezwaar of beroep tegen dit besluit is verstreken, en vaststaat dat door belanghebbenden geen gebruik is gemaakt van de bezwaar of beroepsmogelijkheden, of;
- b. het besluit ten uitvoer wordt gelegd nadat bij onherroepelijk besluit het tijdig tegen het besluit ingestelde bezwaar of beroep ongegrond is verklaard, of;
- c. bestuursdwang onmiddellijk moet worden toegepast omdat de situatie zo spoedeisend is, dat een besluit niet kan worden afgewacht, en het besluit alsnog zo spoedig mogelijk na het toepassen van de bestuursdwang is bekendgemaakt, of;
- d. een verzoek om schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit door de voorzieningenrechter is afgewezen, of;
- e. de maatschappij voorafgaand aan de tenuitvoerlegging van het besluit schriftelijk heeft bevestigd dat de aansprakelijkheid voor de tenuitvoerlegging van het betreffende besluit verzekerd is, of;
- f. na bekendmaking van het besluit maar voor de tenuitvoerlegging van het besluit een voor partijen bindend advies is

uitgebracht, waaruit als conclusie voortvloeit dat een verzoek om schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit (indien ingediend) door de voorzieningenrechter zou worden afgewezen. Het bindend advies wordt schriftelijk uitgebracht door een adviseur, die door verzekeringnemer en de maatschappij in onderling overleg wordt aangewezen. De kosten van het advies komen voor rekening van de maatschappij.

4.9.2 Dwangsom

De aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met een besluit waarbij een last onder dwangsom is opgelegd is verzekerd, tenzij: de last betrekking heeft op het moeten staken van bedrijfs-en/ of beroepsactiviteiten.

Voor zover de last onder dwangsom hierop betrekking heeft is de aansprakelijkheid voor het betreffende besluit alleen verzekerd indien:

- a. een verzoek om schorsing van het besluit door de voorzieningenrechter is afgewezen, of;
- b. de maatschappij voor bekendmaking van het besluit schriftelijk heeft bevestigd dat de aansprakelijkheid voor het betreffende besluit verzekerd is, of;
- c. na bekendmaking van het besluit, maar voor het verstrijken van de in het besluit genoemde begunstigingstermijn, een voor partijen bindend advies is uitgebracht, waaruit als conclusie voortvloeit dat een verzoek om schorsing van het besluit (indien ingediend) door de voorzieningenrechter zou worden afgewezen. Het bindend advies wordt schriftelijk uitgebracht door een Adviseur, die door verzekeringnemer en de maatschappij in onderling overleg wordt aangewezen. De kosten van het Advies komen voor rekening van de maatschappij.

4.10 Opzet

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die voor hem het beoogde of zekere gevolg is van zijn handelen of nalaten.

De werking van deze uitsluiting is beperkt tot burgemeester, wethouders, raadsleden en leidinggevendenden van diensten en sectoren (of onder welke benaming dan ook).

In geval van meeverzekerde rechtspersonen geldt de uitsluiting voor directie(leden) en andere leidinggevendenden van deze rechtspersoon.

In alle overige gevallen geldt de uitsluiting uitsluitend ten aanzien van de verzekerde door wiens persoonlijk handelen of nalaten de schade is ontstaan.

4.11 Strijd met het recht

4.11.1 Besluitvorming

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met een door verzekerde in strijd met een bij of krachtens de wet gesteld voorschrift of algemeen beginsel van behoorlijk bestuur tot stand gebracht besluit, indien door de verzekerde

bewust is gekozen voor besluitvorming in strijd met dit voorschrift of beginsel en die strijdigheid naar objectieve maatstaven niet voor redelijke twijfel vatbaar is.

De strijdigheid wordt vermoed naar objectieve maatstaven niet voor redelijke twijfel vatbaar te zijn en verzekerde wordt vermoed bewust gekozen te hebben voor besluitvorming in strijd met voorschrift of beginsel indien een besluit is genomen in strijd met een aan verzekerde uitgebracht advies (ambtelijk of anderszins) waaruit als conclusie voortvloeit dat het besluit in strijd met een bij of krachtens de wet gesteld voorschrift of beginsel van behoorlijk bestuur zal zijn.

4.11.2 Handelen of nalaten

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met door verzekerde bewust in strijd met een bij of krachtens de wet gesteld voorschrift of algemeen beginsel van behoorlijk bestuur handelen of nalaten, indien het voor verzekerde naar objectieve maatstaven niet voor redelijke twijfel vatbaar is dat het handelen of nalaten met het voorschrift of beginsel strijdig is.

De strijdigheid wordt vermoed naar objectieve maatstaven niet voor redelijke twijfel vatbaar te zijn en verzekerde wordt vermoed bewust gekozen te hebben voor handelen of nalaten in strijd met voorschrift of beginsel indien uit een aan verzekerde uitgebracht advies (ambtelijk of anderszins) de conclusie voortvloeit dat dit handelen of nalaten in strijd met een bij of krachtens de wet gesteld voorschrift of beginsel van behoorlijk bestuur zal zijn.

4.12 Gedogen gevaarlijke situaties

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die voortvloeit uit het bewust gedogen van met enige wet of vergunning strijdige situaties die een bijzonder gevaar voor personen of zaken opleveren.

Verzekerde wordt vermoed een met de wet of vergunning strijdige gevaarlijke situatie bewust te gedogen indien van dat bijzonder gevaar blijkt uit een aan verzekerde in welke vorm dan ook uitgebracht rapport of advies (ambtelijk of anderszins).

4.13 Rechtspositieregeling

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade van de werknemer voor zover een geldende rechtspositieregeling in vergoeding van de geleden schade voorziet.

Onder rechtspositieregeling wordt in ieder geval, maar niet uitsluitend, de CAR-UWO verstaan.

4.14 Rechtmatig handelen/belangenafweging

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade:

- a. die voortvloeit uit, berust op of verband houdt met een rechtmatig handelen door verzekerde;
- b. tot vergoeding waarvan verzekerde volgens enige geschreven of ongeschreven rechtsregel gehouden is op de enkele grond dat die schade redelijkerwijs niet of niet geheel ten laste van de schadelijgende derde behoort te blijven;

- c. tot vergoeding waarvan verzekerde volgens enige geschreven of ongeschreven rechtsregel gehouden is op de enkele grond dat de voor derden nadelige gevolgen van een besluit onevenredig zijn in verhouding tot de met dat besluit te dienen doelen;
- d. die voortvloeit uit, berust op of verband houdt met enig handelen van verzekerde dat onrechtmatig wordt geacht op de enkele grond dat geen schadevergoeding wordt aangeboden of betaald dan wel geen maatregelen ter voorkoming of beperking van schade zijn of worden genomen;
- e. die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met een onrechtmatige gedraging die op grond van zwaarwegende maatschappelijke belangen niet kan worden verboden.
- f. niet verzekerd is enige verplichting tot schadevergoeding die berust op een publiekrechtelijke regeling, in het bijzonder doch niet uitsluitend daaronder begrepen artikel 15:20 Wet milieubeheer, artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening en artikel 7.14 Waterwet.

4.15 Zaken van derden in verhuurde ruimten

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde als verhuurder voor schade aan zaken van derden welke zich bevinden in de door de verzekerde verhuurde ruimten, ongeacht het geldend huurrechtelijk regime.

4.16 Asbest

Tenzij op het polisblad nadrukkelijk anders is bepaald, is niet verzekerd de aansprakelijkheid van verzekerde voor directe en/of indirecte schade die voortvloeit uit, berust op en/of verband houdt met het gebruik van, het blootstellen aan of het op enige andere wijze in contact komen met asbest, asbestvezels, asbeststof en/of asbesthoudende materialen.

Artikel 5 Premie

5.1 In aanvulling op het bepaalde in artikel 4 van de Algemene Voorwaarden geldt dat jaarlijks het (premie) tarief voor het komende kalenderjaar wordt aangepast aan de loonontwikkeling gedurende het afgelopen jaar aan de hand van de index 'CAO-lonen per uur, inclusief bijzondere beloningen, totaalcijfer' van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

5.2 Indien de premie is gebaseerd op variabele factoren, wordt een voorlopige premie berekend. De maatschappij zal de voorlopige premie aanpassen aan de definitieve premie over het voorafgaande verzekeringsjaar.

5.3 Ter vaststelling van de definitieve premie is de verzekeringnemer verplicht jaarlijks het hiertoe toegezonden formulier binnen 6 maanden na afloop van het verzekeringsjaar ingevuld en ondertekend terug te sturen, dan wel op andere wijze de definitieve gegevens te verstrekken.

5.4 Indien deze gegevens niet binnen de gestelde termijn door de maatschappij zijn ontvangen, wordt de premie over het afgelopen verzekeringsjaar door de maatschappij vastgesteld.

De maatschappij verhoogt de factoren waarop de premie is gebaseerd met een door haar te bepalen percentage. De premie die hieruit voortvloeit wordt dan als definitief beschouwd.

Naar gelang de definitieve premie hoger of lager is dan de voorlopige, is de verzekeringnemer verplicht premie bij te betalen of is de maatschappij verplicht premie terug te betalen.

5.5 Alleen bij tussentijdse beëindiging van deze verzekering op grond van het bepaalde in artikel 6 en 7 van de Algemene Voorwaarden heeft de verzekeringnemer recht op terugbetaling van de definitieve premie over het tijdvak waarover deze verzekering niet van kracht is.

Artikel 6 Schade

In aanvulling op het bepaalde in artikel 5 van de Algemene Voorwaarden zijn de onderstaande bepalingen van toepassing:

6.1 Regeling van schade

De maatschappij is gerechtigd benadeelden rechtstreeks Namens verzekerde schadeloos te stellen, met hen schikkingen te treffen, dan wel verweer te voeren. Verzekerde is in verband daarmee verplicht de maatschappij desverlangd de nodige schriftelijke machtigingen te verstrekken.

6.2 Schikkingen

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade voor zover de verschuldigde schadevergoeding een door de schadelijgende partij aangeboden schikkingsbedrag overstijgt en de maatschappij dit aanbod voor verzekerde kenbaar heeft willen accepteren en verzekerde zich daartegen heeft verzet.

Op verzoek van verzekerde kan een voor partijen bindend advies gevraagd worden over de vraag of verzekerde op rechtens juiste gronden van oordeel is dat het schikkingsaanbod van de schadelijgende partij niet geaccepteerd dient te worden.

De kosten van de deskundige komen voor rekening van de partij die (grotendeels) in het ongelijk is gesteld, hetgeen door de bindend adviseur zal worden beslist.

6.3 Schade aan personen

De verzekerde is verplicht om terzake van schade aan personen elke aansprakelijkstelling aan de maatschappij te melden ongeacht de omvang van de schade en de hoogte van het eigen risico.

6.4 Zelfstandig schadebesluit

6.4.1 De verzekerde is verplicht elk verzoek tot het nemen van een zelfstandig schadebesluit zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk is te melden bij de maatschappij, indien en voor zover die aanvraag voortvloeit uit, berust op of verband houdt met een onder deze verzekering gedekte aansprakelijkheid.

6.4.2 De maatschappij zal ter zake een dergelijk verzoek advies uitbrengen aan de verzekerde, hetgeen eveneens geldt indien door derden bezwaar, beroep of hoger beroep is ingesteld.

6.4.3 Indien de verzekerde zich niet met een door de maatschappij gegeven advies kan verenigen, is de verzekerde gehouden met de maatschappij in overleg te treden.

Indien dit overleg geen resultaat oplevert en de verzekerde een besluit neemt dat afwijkt van het door de maatschappij gegeven advies, dan heeft dit verlies van het recht op vergoeding van schade en/of kosten en/of het recht op dienst- en hulpverlening tot gevolg voor het geval dat de maatschappij door het niet nakomen van deze verplichting in een redelijk belang is geschaad.

Een besluit tot erkenning van aansprakelijkheid heeft geen gevolg bij terechte erkenning van aansprakelijkheid of bij een erkenning van louter feiten.

6.4.4 Indien het overleg zoals genoemd in artikel 6.4.3 van deze Productvoorwaarden geen resultaat heeft opgeleverd, kan op gezamenlijk verzoek van de maatschappij en de verzekerde een voor partijen bindend advies gevraagd worden over de vraag of de maatschappij op rechtens juiste gronden van oordeel is geweest dat de verzekerde niet tot een zelfstandig schadebesluit, waarbij schadevergoeding werd toegekend, had behoren of behoeven te komen.

De kosten van de deskundige komen voor rekening van de partij die (grotendeels) in het ongelijk is gesteld, hetgeen door de bindend adviseur zal worden beslist.

6.5 Verzoek(schrift) schadevergoeding Awb

6.5.1 De verzekerde is verplicht elk verzoek om schadevergoeding Aan het bestuursorgaan als bedoeld in artikel 8:90 lid 2 Awb of verzoek om schadevergoeding gedaan aan de bestuursrechter gedurende het beroep of hoger beroep tegen het schadeveroorzakende besluit als bedoeld in artikel 8:91 lid 1 Awb, zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk is te melden bij de maatschappij, indien en voor zover dat verzoek voortvloeit uit, berust op of verband houdt met een onder deze verzekering gedekte aansprakelijkheid.

6.5.2 De maatschappij zal ter zake een dergelijk verzoek dan wel verzoekschrift aan de bestuursrechter advies uitbrengen aan de verzekerde. Dit geldt eveneens indien hoger beroep is ingesteld tegen de uitspraak van de bestuursrechter.

6.5.3 Indien de verzekerde zich niet met een door de maatschappij gegeven advies kan verenigen, is de verzekerde gehouden met de maatschappij in overleg te treden.

Indien dit overleg geen resultaat oplevert en de verzekerde een besluit neemt dat afwijkt van het door de maatschappij gegeven advies, dan heeft dit verlies van het recht op vergoeding van schade en/of kosten en/of het recht op dienst- en hulpverlening tot gevolg voor het geval dat de maatschappij door het niet nakomen van deze verplichting in een redelijk belang is geschaad.

Een besluit tot erkenning van aansprakelijkheid heeft geen gevolg bij terechte erkenning van aansprakelijkheid of bij een

erkenning van louter feiten.

6.5.4 Indien het overleg, zoals genoemd in artikel 6.5.3 van deze Productvoorwaarden, geen resultaat heeft opgeleverd, kan op gezamenlijk verzoek van de maatschappij en de verzekerde een voor partijen bindend advies gevraagd worden over de vraag of de maatschappij op rechtens juiste gronden van oordeel is geweest dat de verzekerde niet tot een besluit, waarbij schadevergoeding werd toegekend, had behoren of behoeven te komen.

De kosten van de deskundige komen voor rekening van de partij die (grotendeels) in het ongelijk is gesteld, hetgeen door de bindend adviseur zal worden beslist.

Artikel 7 Wijziging van het risico

7.1 Verzwaring of uitbreiding risico

Indien in een verzekeringsjaar een verzwaring of uitbreiding van het verzekerde risico binnen de grenzen van de in het polisblad omschreven hoedanigheid plaatsvindt (uitgezonderd het bepaalde in artikel 6 van de Algemene Voorwaarden) is deze verzekering automatisch van kracht voor de daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid van de verzekerde, mits de verzekeringnemer binnen 2 maanden na het einde van het verzekeringsjaar alle gegevens over de wijziging aan de maatschappij meldt en de eventueel daarvoor verschuldigde extra premie voldoet.

Blijft verzekeringnemer met de opgave in gebreke dan zijn de uit de verzwaring of uitbreiding voortvloeiende aanspraken niet verzekerd.

De dekking van de verzwaring of uitbreiding van het verzekerde risico zal dan nog slechts van kracht worden na melding aan en acceptatie door de maatschappij.

Artikel 8 Begin en einde van deze verzekering

In aanvulling op het bepaalde in artikel 7.1 van de Algemene Voorwaarden zijn het begin en einde van deze verzekering beide om 0.00 uur, tenzij anders overeengekomen is in het polisblad.

Artikel 9 Terrorismerisico

Het terrorismerisico is uitsluitend verzekerd volgens de gelimiteerde dekking van de Algemene Voorwaarden.

Rubriek 2 Personen- en zaakschade

Artikel 10 Omvang van de dekking

Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde in de verzekerde hoedanigheid voor schade aan personen en zaken, mits:

- a. de aanspraak terzake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerde is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van deze verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld;

en

- b. de aanspraak vóór de ingangsdatum van deze verzekering bij de verzekeringnemer of de aansprakelijk gestelde verzekerde niet bekend was of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn.

Artikel 11 Aanvullende uitsluitingen en insluitingen

11.1 Werken

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde in de hoedanigheid van opdrachtgever, uitvoerder, architect, constructeur van bouw-, sloop- of andere civieltechnische werkzaamheden voor schade aan zaken van derden, veroorzaakt door de voorbereiding of uitvoering van die werkzaamheden, met inachtneming van artikel 11.1.1 van deze Productvoorwaarden.

11.1.1 Wel verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde in de hoedanigheid van opdrachtgever van bouw-, sloop- of andere civieltechnische werkzaamheden voor schade aan zaken van derden indien en voor zover:

- de fout in de werkzaamheden zijn oorzaak vindt in door de verzekerde in zijn hoedanigheid van opdrachtgever verstrekte onjuiste informatie; of
- ten behoeve van die werkzaamheden een Constructie All Risk-verzekering of soortgelijke verzekering is afgesloten en die verzekering alleen geen dekking biedt op grond van de overeengekomen verzekeringsperiode(n).

11.1.2 Wel verzekerd is de aansprakelijkheid van alle bij de uitvoering van bouw-, sloop- of andere civieltechnische werkzaamheden betrokkenen, met dien verstande dat:

- a. de eindwaarde van het werk een bedrag van € 25.000,- exclusief BTW niet overtreft;

en

- b. in geval van heikwerkzaamheden dan wel het slaan of trekken van damwanden dan wel bronbemalingen dan wel gronden grondwatersaneringen verzekerde deze activiteiten ten minste twee weken vóór de aanvang van de uitvoering van die activiteiten bij de maatschappij aanmeldt en de maatschappij het aan deze activiteiten verbonden risico (al dan niet op nadere condities) heeft geaccepteerd.

In het kader van dit artikel is voorts schade aan bestaande eigendommen van de opdrachtgever verzekerd tot een maximum van € 25.000,- exclusief BTW per werk.

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade aan het werk zelf.

11.1.3 Wel verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde in de hoedanigheid van opdrachtgever/uitvoerder voor werken met een eindwaarde boven de € 25.000,- exclusief BTW mits de werkzaamheden worden verricht door werknemers van verzekeringnemer.

11.2 Bouwprocesbesluit

Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor personen-schade van de bij de bouw betrokkenen indien door de verzekerde een of meerdere verplichtingen op grond van hoofdstuk II van het Bouw procesbesluit Arbeidsomstandighedenwet niet naar behoren zijn nageleefd.

Deze aansprakelijkheid is niet verzekerd indien de verzekerde genoemde verplichtingen in zijn geheel niet is nagekomen.

11.3 Beheer voer- en vaartuigen

- a. Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade in verband met het besturen of slepen door of in opdracht van de verzekerde van in beslag genomen of op grond van een wettelijke regeling onder beheer of controle van verzekerde zijnde, aan derden toebehorende voer- en vaartuigen.
- b. In afwijking van het bepaalde in artikel 4.7 van deze Productvoorwaarden is verzekerd de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade aan de betreffende objecten zelf, toegebracht tijdens besturen, vervoeren of slepen dan wel tijdens het verblijf in een al dan niet bewaakte haven, garage, werkplaats, daartoe bestemde opslagplaats, of op een daarbij behorend parkeerterrein.
- c. In afwijking van het bepaalde in artikel 4.1 van deze Productvoorwaarden is verzekerd de aansprakelijkheid van verzekerde voor de in dit artikel bedoelde schade voortvloeiend uit vrijwaringsbedingen.

De uitbreidingen, zoals genoemd in artikel 11.4, sub a, b en c van deze Productvoorwaarden zijn niet van kracht:

- voor zover de schade wordt gedekt door een verzekering – al dan niet van oudere datum – in de zin van de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen;
- ten aanzien van een eigen risico dat voor een dergelijke verzekering geldt.

11.4 Beheer andere zaken

- a. In afwijking van het bepaalde in artikel 4.7 van deze Productvoorwaarden is verzekerd de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade aan in beslag genomen of op grond van een wettelijke regeling onder beheer of controle van de gemeente zijnde zaken van derden – niet zijnde vaar- en/of voertuigen – toegebracht tijdens het vervoer naar of het verblijf in een daartoe bestemde opslagplaats;
- b. In afwijking van het bepaalde in artikel 4.1 van deze Product-

voorwaarden is verzekerd de aansprakelijkheid van verzekerde voor de in dit artikel bedoelde schade voortvloeiend uit vrijwaringsbedingen.

11.5 Woningbedrijf

Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde als verhuurder voor schade aan zaken van de huurder die door de huurder zelf zijn aangebracht, zoals betimmeringen, behang en dergelijke, en die door natrekking deel zijn gaan uitmaken van de door de gemeente verhuurde panden.

11.6 Sociale werkvoorziening

Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde en de werknemers van verzekerde voor schade toegebracht aan ter bewerking aangeboden zaken, zulks met terzijdestelling van het bepaalde in artikel 4.7 van deze Productvoorwaarden, doch onverlet het bepaalde in artikel 4.6 van deze Productvoorwaarden.

11.7 Vrijwaringsbeding NS

In afwijking van het bepaalde in artikel 4.1 van deze Productvoorwaarden is verzekerd de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade voortvloeiend uit vrijwaringsbedingen in overeenkomsten met de Nederlandse Spoorwegen tot het hebben, onderhouden etcetera van bepaalde werken, echter met uitzondering vanschade aan deze werken.

11.8 Vuilcontainers

Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade veroorzaakt met of door aan derden verhuurde of ter beschikking gestelde vuilcontainers.

11.9 Onderlinge aansprakelijkheid

Alle onder artikel 1.1 van deze Productvoorwaarden genoemde verzekerden worden, met inbegrip van gemeentelijke diensten, bedrijven en sectoren en dergelijke, ten opzichte van elkaar en onderling als derden beschouwd.

Niet verzekerd is de schade door een ondergeschikte of orgaan van een der verzekerden toegebracht aan zaken van die betreffende verzekerde.

11.10 Sanering

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade veroorzaakt door of verband houdend met werkzaamheden tot sanering van bodem en/of grondwater.

11.11 Politie

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van de burgemeester in de hoedanigheid van gezagdrager over de politie, wanneer deze optreedt ter handhaving van de openbare orde en ter uitvoering van de hulpverleningstaak.

11.12 Werkgeversaansprakelijkheid

Onder deze Rubriek is niet verzekerd de aansprakelijkheid van verzekerde tegenover ondergeschikten.

11.13 Vermogensschade

Onder deze Rubriek is niet verzekerd de aansprakelijkheid van verzekerde voor vermogensschade.

11.14 Milieuaantasting

Onder deze Rubriek is niet verzekerd de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die direct of indirect verband houdt met een milieuaantasting en/of de daaruit voortvloeiende schade.

Rubriek 3 Schade aan ondergeschikten

Artikel 12 Omvang van de dekking

Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde in de verzekerde hoedanigheid tegenover ondergeschikten voor schade aan personen en zaken verband houdende met het verrichten van activiteiten voor verzekerde, mits:

- a. de aanspraak terzake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerde is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van deze verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld;

en

- b. de aanspraak vóór de ingangsdatum van deze verzekering bij de verzekeringnemer of de aansprakelijk gestelde verzekerde niet bekend was of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn.

Artikel 13 Aanvullende uitsluiting

13.1 Vermogensschade

Onder deze Rubriek is niet verzekerd de aansprakelijkheid van Verzekerde voor vermogensschade.

Rubriek 4 Vermogensschade

Artikel 14 Omvang van de dekking

Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor vermogensschade van anderen dan verzekerden (hierna te noemen "schade"), die het gevolg is van een fout die gemaakt is na de ingangsdatum van deze verzekering, mits:

- a. de aanspraak terzake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerde is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van deze verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld;

en

- b. de aanspraak vóór de ingangsdatum van deze verzekering bij de verzekeringnemer of de aansprakelijk gestelde verzekerde niet bekend was of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn.

Binnen het raam van deze rubriek worden verzekerden onderling en ten opzichte van elkaar derhalve niet als derden beschouwd.

Artikel 15 Vergoeding Proceskosten Schadebesluit

Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor proceskosten waartoe zij in een schadevergoedingsprocedure door de bestuursrechter wordt veroordeeld.

De vergoeding geschiedt onder aftrek van het op het polisblad vermelde eigen risico en voor zover deze kosten tezamen met de verschuldigde schadevergoeding het verzekerd bedrag per gebeurtenis niet overtreffen.

Artikel 16 Aanvullende uitsluitingen en insluitingen

16.1 Toezeggingen/gewekte verwachtingen

16.1.1 Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van de verzekerden genoemd in artikel 1.1 a tot en met c voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met het niet nakomen van toezeggingen en/of het niet honoreren van gewekte verwachtingen.

16.1.2 Wel verzekerd is de in artikel 16.1.1 van deze Productvoorwaarden bedoelde aansprakelijkheid, indien de beslissing om een toezegging niet na te komen en/of de gewekte verwachting niet te honoreren gebaseerd is op de omstandigheid dat door nakoming of honorering een wettelijke bepaling of voorschrift geschonden zou worden.

Bovendien dient verzekerde aannemelijk te maken dat een dergelijke bepaling of voorschrift over het hoofd is gezien bij het doen van de toezegging of het wekken van de verwachting.

16.2 Tracéwet

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die voortvloeit uit, berust op of verband houdt met besluiten die voortvloeien uit of genomen zijn ter gelegenheid van de aanleg of wijziging van wegen, railwegen of vaarwegen in het kader van de Tracéwet, tenzij verzekerde aantoont dat de vernietiging van het besluit uitsluitend het gevolg is van het niet voldoen door verzekerde aan de relevante vormvoorschriften in de Wet ruimtelijke ordening of de Algemene wet bestuursrecht.

16.3 Bijzondere Projecten

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die voortvloeit uit, berust op of verband houdt met besluiten die voortvloeien uit, verband houden met of genomen zijn ter gelegenheid van de uitvoering van bijzondere projecten van bovengemeentelijk belang, waarbij andere overheidslichamen de medewerking van verzekerde op grond van bijzondere daartoe strekkende wetgeving kunnen vorderen, tenzij verzekerde aantoont dat de vernietiging van het besluit uitsluitend het gevolg is van het niet voldoen door verzekerde aan de relevante vormvoorschriften in de Wet ruimtelijke ordening of de Algemene wet bestuursrecht.

16.4 Overeenkomsten

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met het onderhandelen over, het afsluiten en het opzeggen van, het niet, het niet deugdelijk of het niet tijdig nakomen van privaatrechtelijke of publiekrechtelijke overeenkomsten.

16.5 Aanbesteding

Tenzij op het polisblad nadrukkelijk anders is bepaald, is niet verzekerd de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met aanbesteden door een verzekerde.

Onder aanbesteden wordt in ieder geval maar niet uitsluitend verstaan het aanbesteden van opdrachten (werken, leveringen of diensten) en het aanbesteden van concessies.

16.6 Termijnoverschrijding

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met het overschrijden van in de wet (in formele dan wel materiële zin) genoemde termijnen, tenzij het overschrijden van de termijn een gevolg is van een fout.

16.7 Wettelijke rente

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor vergoeding van vertragschade (wettelijke rente) over geldbedragen die verzekerde ten onrechte heeft geïncasseerd of ontvangen dan wel niet tijdig heeft uitgekeerd.

16.8 Saneren

16.8.1 Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met het afdwingen van maatregelen strekkende tot het saneren van verontreinigde grond en/of grondwater: die wordt uitgeoefend voordat de termijn van bezwaar en beroep

tegen daartoe strekkende besluiten is verstreken en/of- die wordt uitgeoefend nadat (tijdig) dergelijk bezwaar of beroep is ingesteld en voordat op dat bezwaar of beroep onherroepelijk is beslist, alles indien en voor zover de schade had kunnen worden voorkomen door het afdwingen van bedoelde maatregelen in afwachting van het verstrijken van die termijn en/of onherroepelijke beslissing op het bezwaar of beroep op te schorten.

16.8.2 Wel verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde indien en voor zover zwaarwegende of spoedeisende belangen het onverwijd treffen van bedoelde maatregelen vergen, mits de maatschappij op grond van een gemotiveerd schriftelijk verzoek, al dan niet op nadere condities het risico alsnog geaccepteerd heeft.

16.9 Belediging

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met belediging, schaden van eer of goede naam dan wel het op een andere wijze in de persoon aangetast zijn.

16.10 Oneerlijke concurrentie en mededinging

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met oneerlijke concurrentie en of oneerlijke mededinging, waaronder in ieder geval maar niet uitsluitend wordt verstaan een handelen in strijd met het mededingingsrecht (Mededingingswet), handelen in strijd met het aanbestedingsrecht en inbreuk op intellectuele of industriële eigendomsrechten.

16.11 Wet Markt en Overheid

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met een handelen in strijd met de Wet Markt en Overheid.

16.12 Civielrechtelijk beslag

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met civielrechtelijk beslag.

16.13 Tenuitvoerlegging vonnis

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met de tenuitvoerlegging van een civielrechtelijk vonnis.

16.14 Faillissementsaanvragen

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met faillissementsaanvragen.

16.15 Het Burenrecht/Naburige erven

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met een vordering gebaseerd op titel 4 van Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek.

Hierin zijn de bevoegdheden en verplichtingen van eigenaars van naburige erven geregeld.

16.16 Kosten behoud/beheer (Zaakwaarneming)

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met kosten door derden gemaakt ten behoeve van behoud (reparatie) of beheer van een aan verzekerde toebehorend vermogensbestanddeel, waaronder begrepen onroerende zaken.

16.17 Fraude

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met fraude.

16.18 Leges, belastingen, heffingen en omslagen

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met aan verzekeringnemer betaalde leges, belastingen, heffingen of omslagen.

16.19 Inbreuk op intellectuele of industriële eigendomsrechten

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met een inbreuk op intellectuele of industriële eigendomsrechten.

16.20 Milieuaantasting

Onder deze Rubriek is niet verzekerd de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die direct of indirect verband houdt met een milieuaantasting en/of de daaruit voortvloeiende schade.

16.21 Werkgeversaansprakelijkheid

Onder deze Rubriek is niet verzekerd de aansprakelijkheid van verzekerde tegenover ondergeschikten.

16.22 Personen- en zaakschade

Onder deze Rubriek is niet verzekerd de aansprakelijkheid van verzekerde in de verzekerde hoedanigheid voor schaden aan personen en zaken.

Rubriek 5 Milieuaansprakelijkheid (plotselinge aantasting)

Artikel 17 Omvang van de dekking

Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde in de verzekerde hoedanigheid voor schade van derden in verband met een milieuaantasting die plotseling en onzeker is en niet het rechtstreeks gevolg is van een langzaam (in)werkend proces, mits:

- a. de aanspraak ter zake daarvan voor de eerste maal tegen verzekerde is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van deze verzekering en tevens tijdens deze geldigheidsduur schriftelijk bij de maatschappij is aangemeld;

en

- b. de aanspraak vóór de ingangsdatum van deze verzekering bij de verzekeringnemer of de aansprakelijk gestelde verzekerde niet bekend was of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn.

Artikel 18 Aanvullende uitsluitingen en insluitingen

18.1 Bereddingskosten eigen locatie

Niet verzekerd zijn de kosten (door wie ook gemaakt) teneinde de milieuaantasting op en de gevolgen daarvan voor een locatie van verzekerde te beperken of ongedaan te maken, behoudens voor zover verzekerde aantoont, dat deze kosten tevens bereddingskosten zijn in de zin van artikel 1.14 van deze Productvoorwaarden.

18.2 Overtreding voorschriften

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade tengevolge van een handelen of nalaten dat bewust in strijd is met enig van overheidswege gegeven voorschrift ter zake van het milieu, indien zulks is geschied in opdracht of met goedvinden van verzekerde.

Indien de betreffende verzekerde een rechtspersoon is, wordt voor de toepassing van deze uitsluiting onder verzekerde verstaan (een lid van) het bestuur, de directie of de bedrijfsleiding, alsmede enige functionaris in dienst van verzekerde die door (een lid van) het bestuur of de directie is belast met een bijzondere verantwoordelijkheid voor de naleving van eerder genoemde voorschriften.

18.3 Ondergrondse tanks

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor een milieuaantasting die voortvloeit uit of samenhangt met de opslag van vloeistoffen in ondergrondse tanks.

18.4 Schade aan personen

Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade aan personen die het gevolg is van een milieuaantasting die plotseling en onzeker is en niet het gevolg is van een langzaam inwerkend proces.

18.5 Vermogensschade

Onder deze Rubriek is niet verzekerd de aansprakelijkheid van verzekerde voor vermogensschade.

18.6 Werkgeversaansprakelijkheid

Onder deze Rubriek is niet verzekerd de aansprakelijkheid van verzekerde tegenover ondergeschikten.